

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

31. An qui transiit ad aliam Religionem, possit secum deferre scripta, vel
libros à se compositos? Ex p. 3. t. 2. r. 63.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

voto paupertatis, Tertio verba Concilij non damnant tale peculium, vt constat apud Sanchez, & Cenedo *ubi supra*: ergo, &c.

Sup. hoc in
Ref. seq.

3. Ex his patet, non esse damnandam illarum Religionum consuetudinem, in quibus Religiosi habent assignatos certos annuos redditus ad victum, & vestitum, ita vt si deest aliquid, ipsi quarant; si autem superest licentiam habet applicandi honestis vsibus: & hoc cum dependentia, ad nutum, & voluntatem Superiorum; & dummodo tale peculium, & annui redditus sint moderati, & non superflui; sed ad statum Religiosi habentis peculium necessarii. Dixi, *ad statum Religiosi*, &c. quia peculium aliquod potest esse superfluum, vni, & non alteri; quare qualitas personarum, conditionis, loci, & aliarum circumstantiarum ad hanc statum decentiam attendenda erit. Vnde aliquando non erunt condemnandi multi Religiosi, amplissimos redditus possidentes, quia ratione personarum pluribus egent; vt pote, quia Praelatus, quia Magister Ordinis. Secundo, quando Regula esset relaxata, & paupertas eo modo intellecta, & praeualisset consuetudo. Tertio, quando pars illorum reddituum applicatur in bonum ipsius Monasterij, & Religiosorum, seu Monialium pauperum ipsius Conuentus, aut aliorum pauperum; caetera vero in licitos ipsius Religiosi vsus. Quarto, quando Religiosus ille sua industria comparauit Monasterio; & ideo aequum est, vt plura sibi concedantur in elemosynas, & alios honestos vsus, &c.

4. Restat modo respondere ad argumenta in contrarium adducta. Ad primum, de verbis Concilij, videndus est Sanchez, & Cenedo *ubi supra* declarantes, illa verba Concilij prohiberentur peculia superflua, & non licita, & independentia a voluntate Superiorum. Nec valet dicere, (quod erat secundum argumentum,) quod illa verba Concilij in contrarium fuerunt interpretata ab Illustri Cardinali Congregatione: nam respondeo, de illa declaratione authenticè non constare. Deinde aliqui DD. asserunt declarationes Cardinalium esse tantum doctrinales, & non esse necessarium standum illis. Ita docent Sanchez *de matr. tom. 3. lib. 9. disp. 2. num. 10.* Petrus Ledesma *in sum. tom. 1. de Sacram. Penit. cap. 33. diff. 1. fol. mibi 285.* Bonacina *tract. de legib. disp. 1. quest. 1. punct. 8. num. 4.* Villalobos *in sum. tract. 2. diff. 7. num. 5.* Ioan. Valerius *in suis differ. vtriusque fori, verb. absolutio, differ. 1. num. 20. ver. nullitas, differ. 5. num. 2. & ver. iurisdictione, diff. 4. num. 2.* cum aliis aduersus Salas *de leg. quest. 97. tract. 14. disp. 21. sect. 12.* Rodriguez *in qq. regul. tom. 1. quest. 11. art. 1. & 2.* Gaslam *de beneficiis, tom. 1. in Praefatione.* Gambartuptam *in tract. de cas. refer. cap. 3. num. 6.* Lazarium *tract. de blasphemia, quest. 20. num. 39.* Mirandam *in Man. Præl. tom. 2. quest. 26. art. 11.* Narbonam *de appellatione à Vicario ad Episc. p. 1. n. 189.* Homobonum *in exam. Eccl. part. 1. tr. 1. cap. 6. q. 29.* & alios docentes, supradictas declarationes non esse tantum doctrinales sed etiam decisivas. Sed nos de hoc alibi. Vide *sup. Resol. 19.*

Quæ nunc
hanc sequetur.

RESOL. XXIX.

An Religiosus de annuis redditibus ex Superioris licentia ad usum suum concessis sine aliqua restrictione, possit libere parce viuendo aliis donare? Ex p. 1. tr. 6. Resol. 19.

Sup. hoc in
Ref. præteri-
ta §. Ex his,
sed lege eam
per totam.

§. 1. Minime videtur ex textu huius Bullæ, vbi summus Pontifex solum concedit Religiosis largiri munuscula. Et ita tenet Azorius in terminis nostræ Bullæ *par. 1. lib. 1. c. 9. q. 6. Faust. in thes.*

Religion. lib. 8. q. 154. n. 3. & Sanch. *in sum. tom. 2. lib. 7. c. 19. n. 105.*

2. Sed affirmatiuum sententiam probabilem esse iudico, cum licentia, saltem tacita, sui Superioris. Et ratio est; quia hæc Bulla prohibet tantum largitiones munerum, ex quibus graua incommoda, & mala Monasterijs inferuntur: sed donatio eorum, quæ Religiosi, parcius viuendo, referunt, non avertit multum damni Monasterio, vt patet; ergo, &c. Probatur minor: nam in tali donatione Religiosus nullum damnum inferit Monasterio, sed genio suo, & venturi, & condecens suæ personæ, cui hæc detrahit, & parce viuendo auferit. Ideo ex hac opinione datur occasio Religiosis, vt liberius frugalitati, & moderato sumptui adhaerant, dum sciunt, ea, quæ de sibi necessariis detrahunt, posse licite parentibus, & aliis de se benemeritis donare, & in aliis licitis operibus expendere. Et ita hanc sententiam in terminis nostræ Bullæ sustinet, & docet Ludouicus Beia *in respons. cas. conf. p. 4. cas. 32.* Hieronym. Cenedo *de pauper. Relig. lib. 3. 2. num. 9. & 15. & dub. 17. num. 9.* Ioan. Valer. *in diff. vtriusque fori, verb. munera, num. 73.* qui addit aliam rationem: nam, vt diximus *supra*, in ista Constitutione non redditur illicita illa largitio munerum, quæ ante ipsam erat licita: sed largitiones munerum à Religiosis, qui parcius viuerebant, ante hanc constitutionem erant licite; ergo erunt & modo. Ex quibus apparet, me rectè olim consuluisset euidam Religioso, extra Claustrum moranti, cui certi annui redditus, sine vlla restrictione, à suo Superiore assignati fuerant, potuisse sine vilo scrupulo donationes decentes facere, & aliquas elemosynas præbere.

3. Ex his apparet, quod non rectè aliqui hanc sententiam his diebus noluerunt admittere: est enim probabilis, & illam, præter DD. citatos docent etiam multi Viri docti de hac re à me consulti ex Societate I. E. S. V. & ex nostra Religione, nouissime illam etiam docet Peirinus *de Religioso subdito, tom. 1. p. 2. cap. 2. §. 6.*

RESOL. XXX.

An in hac Bulla prohibeantur donationes, quæ sunt paruis intellectus, vt Conciones, Lektionen, & huiusmodi manuscripta? Ex p. 1. tr. 6. Resol. 25.

§. 1. Respondeo, posse Religiosos inter se hæc Concessionem: & ita declarasse ipsum Clem. VIII. notauit Coriolan. *tr. de cas. refer. p. 2. cas. 16. num. 13.* Homobonum *in exam. Eccl. part. 1. tract. 7. cap. 22. q. 100.* vnde Ioan. Valerius *in suis diff. verb. manna, num. 106.* asseruit quod libri manuscripti semper sunt Religiosi, & eos secum potest semper deferre, quocumque vadat, etiam si se transferat in aliam Religionem. Et *verb. Regul. diff. 8. num. 2.* docet hoc esse verum etiam nulla petita licentia, & nullis relictis eorum copiis: & sic se vidisse testatur, quendam Religiosum doctissimum secum detulisse duos libros à se compositos, nulla ad id licentia à suo Praelato petita, qui transiit fecerat ad Religionem Carthusianorum.

RESOL. XXXI.

An qui transiit ad aliam Religionem, possit secum deferre scripta, vel libros à se compositos? Ex part. 3. tr. 2. Resol. 63.

§. 1. Nega

§. 1. **N**egatiuè respondent Villalobos in summ. tom. 2. tract. 35. diff. 14. num. 5. vbi sic ait: *Dize Nauarro, que de licencia presumpcia podria llevar sus escritos de mano, que fuesen inuitiles à la primera Religion, quales parece que son los apuntamientos de los estudiantes, porque en este caso se puede presumir la licencia del Superior. Mas no podra llevar los papeles de importancia sin licencia del Prelado.* Sic ille, & post illum Hieronymus Rodriguez in compen. qq. Regul. resol. 123. num. 82. & Faustus in Thes. Rel. g. lib. 5. q. 386. num. 3. Hac opinio est probabilis.

3. Sed contrariam non minus probabilem etiam esse existimo, quam alibi etiam docui & tenet Ioannes Valerius in differ. vtr. fori. ver. Regularis, differ. 8. ubi licet n. 2. nisi scripta sint omnino correcte per Authorem, & Domus transeuntis velit illa typis mandare, vnde ait Valerius: Vidi quemdam Religiosum doctissimum secum detulisse duos libros à se compositos, nulla ad id licentia à suo Prælo petita; qui Religiosus erat ex Societate Iesv, & transitum fecerat ad nostrum. Ita Valerius.

RESOL. XXXII.

An si Religiosus largiatur munera alteri Religioso, incidat in penas huius Bullæ? Ex part. 1. tract. 6. Refol. 18.

§. 1. **V**idetur respondendum affirmatiuè: quia in hac Constitutione prohibentur largitiones munerum inter ipsos Religiosos: & ita tenet Barthol. à S. Fausto in thes. lib. 8. q. 209. n. 2. & Paulinus Berti in explic. huius Bullæ p. 1. fol. 414. col. 2.

2. Sed ego puto, quod si aliqua ambitio in Religiosis non præsumitur, largitio munerum inter ipsos non est prohibita. Et colligitur aperte ex verbis Bullæ: *ibi: Ne praua ambitione impulsus.* Vnde Religiosus qui alteri Religioso præberet munera, sine vilo ambitionis intento, non includeretur sub hac prohibitione: nam, vt diximus, hæc prohibitio fundatur in præsumptione ambitionis: vnde, si ea cesset, cellabit etiam prohibitio, saltem in foro conscientie: lex enim fundata in præsumptione, non obligat in conscientia, si præsumptio deficiat. Et ita in terminis nostræ Bullæ resoluit hoc quaesitum Ioan. Valerius in diff. vtriusque fori verb. munera. n. 82. Vide infra Refol. 33.

RESOL. XXXIII.

An si in aliquo speciali casu Religiosus largiendo munera nec dissiparet bona Religionis, nec rale donum illa fuerit ambitionis occasio incidat in penas huius Bullæ?

Et explanatur, quod quando cessat finis adæquatus legis in particulari, cessat obligatio legis. Ex part. 1. tr. 6. Refol. 33.

§. 1. **R**espondeo negatiuè quidquid in contrarium asserat Faustus in thes. Relig. lib. 8. quaest. 209. & Paulinus Berti in explicat. huius Bull. part. 1. 3. part. 2. disp. 15. sect. 3. num. 18. quia finis Constitutionis pontificiæ fuit, tollere occasionem ambitionis, & dilapidationis honorum: sed in nostro casu cessat ratio, & finis legis: ergo lex non obligat.

2. Sed quia codex rarus est ponam per extensum verba Granadi, qui ita asserit: [Licet leges condantur propter bonum commune, adhuc ea obligant

etiam singulos subditos in particulari, & in singulis habent vim eæ rationes, propter quas conduntur. Vnde, quando in aliquo particulari cessant, cessat quoque legum obligatio: vt g. lex non largiendi munita, quam Clemens VIII. edidit, condita fuit propter commune bonum Religionis: sed tamen singulos obligabat, & in singulis habebant vim rationes illius Constitutionis, nempe, ne dissiparetur patrimonium Christi Domini, nec esset occasio ambitionis; quare, si in aliquo speciali casu, nec Religiosus dissiparet patrimonium Christi, nec vlla foret occasio ambitionis, consequenter ceteri deberet lex non obligare.] Ita ille, & ex nostris P. Megala consil. 33. n. 6. Et satis quidem probabiliter: nam, vt * alibi fuit probatum est, quando cessat finis adæquatus legis in particulari, cessat obligatio legis, vt præter Granado docet noster P. Megala vbi sup. & in 2. lib. 1. cap. 7. quaest. 2. num. 55. Soula in hac Bulla. fund. 3. Henriquez lib. 1. cap. 17. n. 2. in Glossa, lit. O. Nauarrus tom. 4. comment. in rub. de iudiciis, num. 74. & seq. Abbas in c. quia in infulis de regul. Angelus ver. lex. n. 4. cas. 2. Sà verb. lex, n. 2. & verb. ludus, num. 1. quidquid in contrarium asserant Valquez, Suarez, Sanchez, Molina, Salas, & alij, alibi à me refutati in tract. de legib.

* A ibi laud in Resoluc. tionibus, que hic sunt in tom. 6. tr. 1. R. fol. 70. 71. 72. & in multis alijs positus in annot. Ref. 1. huius not.

RESOL. XXXIV.

An Religiosus possit præbere aliquod munus Religioso eiusdem Monasterij?

Et an hoc etiam extendatur, non solum ad Religiosos eiusdem Monasterij, sed etiam ad alios Religiosos eiusdem tamen Religionis?

Et an res comestibiles receptæ cum licentia Prælati possint dispensari in extraneos in magna quantitate, & non obtante, quod sint magni pretij? Ex part. 1. tr. 6. Refol. 39.

§. 1. **N**egatiuè respondet Coriolan de cas. reserv. p. 2. cas. 8. n. 6. si præbeat rem notabilem.

Et si quis scire velit, in qua quantitate hoc fieri liceat, respondeo cum Ledesma in addit. tom. 2. cap. 4. dub. 6. fol. mibi 95. vbi sic asserit: *Si vn Religioso da à su compañero vn Rosario, ò vnos cochillos, ò vnos lienços de narizes, que en dineros valdrian diez, ò doze reales, no tendria escrupulo: que el Religioso los diese à otro Religioso del mismo Conuento. Lo mismo digo de otras cosas parecidas, y semejantes, que no se pueden poner à qui por ser tan menudas; como sean deste precio poco mas, ò poco menos, no ay que tener escrupulo de pecado de propiedad contra el voto de la pobreza.* Ita ille qui non solum hoc extendit ad Religiosos eiusdem Monasterij, sed ad alios Religiosos, eiusdem tamen Religionis. Et hanc sententiam docet Peirinus de Relig. tom. 2. cap. 2. quaest. 2. §. 6. qui etiam notat, res comestibiles receptas cum licentia Prælati, posse dispensari in extraneos, in magna quantitate, & non obtante, quod sint magni pretij: quia in illis semper præsumitur licentia Prælati. Sed an hæc omnia in præsentî Resolnt. posita sint probabilia in praxi, remitto me arbitrio aliorum.

Sup. hoc in Refol. seq. & supra lege doctrinâ §. vlt. Ref. 23.

RESOL. XXXV.

An si Religiosus det alteri Religioso eiusdem Monasterij libros, vel alia magni valoris, peccet contra votum paupertatis? Ex part. 7. tract. 11. & Misc. 2. Ref. 20.

§. 1. Ad